

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnštvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nestranskim pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Krvavi boji v Peterburgu.

Hudi časi so napočili za rusko carstvo. Krvavi dogodki v Peterburgu so tem žalostnejši, ker so nastopili ravno v kritičnem trenutku, ko se mora ruska država borovati za svoj ugled med velikimi državami. „Mi ne maramo vojske! Kaj nas briga Mandžurija!“ so vpili delavci v nedeljo. To mora dati poguma sovražniku in potreti pogum onih, ki so poklicani, da se vojujejo za carstvo.

22. dan januarja bo zapisan v ruski zgodovini kot začetek nove dobe. Doslej se je revolucija pripravljala le na tihem a s tem dnem so mase delavskega ljudstva z duhovnikom na čelu javno nastopile in zahtevale, da iz oči v oči govore s carjem. S carjem samim! Nekaj naivnega je v tej zahtevi, razumljivo le pri ljudstvu, ki je vzgojeno pod carsko avtokracijo. Linovnike imenujejo tatove in roparje, z njimi nečejo več govoriti, a carju hočejo naravnost potožiti krivice, ki jih trpe od birokracije in kapitalizma.

Ko bi bil car stopil med nje in pokazal voljo, govoriti z njimi, bi bilo to vplivalo na razdražene mase pomirjevalno in ne bi se bile dogodile take strašne stvari. In kakor govore poročila, je car res omahoval. Rad bi bil ugodil masam, a njegovi svetovalci so bili v preveliki skrbi zanj. Slikali so mu smrtno nevarnost, ga strašili z nameranimi atentati, mu priporočali, da naj varuje svojo avtoriteto. Delavci so mu napovedali obisk v zimski palači, a on se je odtegnil v Carsko selo.

In tje je car ves prepaden in potr do bival grozna poročila. Delavstvo je hotelo prodreti tudi v Carsko selo; car je bil s svojo rodbino v stanovanju, ki je v notranjem delu palače in gleda na dvorišče. Toda tudi tje so se slišali strelji, ki so morili njegove podložnike.

Oi začetka so upili delavci, da hočejo govoriti s carjem. Zdaj pa leži mlaka krvi med carjem in med ljudstvom, in isti ljudje kličejo: Doli z monarhijo!

Razni vplivi sodelujejo pri teh dogodkih. Poleg upravičene zahteve po boljši vladni obliki se čutijo tudi težnje anarhistov in sovražnikov Rusije kateri hočejo to mogočno državo uničiti. Zdaj je najugodnejši trenutek, tega porablja. Fanatizem je tem večji, ker ima ta boj tudi verski značaj. Kajti razkolno carstvo tlači druga verstva. Katoličanom je zabranjen pristop do višjih vojaških in upravnih služb, prestop iz pravoslavlja v katoliško vero je onemogočen, otroci iz mešanih zakonov morajo postati razkolni.

Žetja po večji svobodi je torej opravičena. A niso katoličani, ki delajo revolucijo. Pravoslaven duhovnik se je postavil na čelo delavskim masam, ki so hotele priti do carja.

Žalostno je pa, da se vrši gibanje za reformo na Ruskem na nepostaven način. Upor rodi nasilstvo in boj v katerem padajo nedolžne žrtve. Strasti se razvnamejo in zdvijajo. Revolucija enkrat započeta, se ne dá ustaviti, ampak divja naprej kakor lavina.

Bog daj Rusiji moč, da premane to težko notranjo bolezen!

Podrobnosti o nedeljskih bojih.

Peterburg, 23. jan. Peterburg se še ni pomiril. Razburjenje je še vedno splošno in vsak čas se je bati, da se zopet ne prične prelivanje krvi. Sedaj se še-le more poizvedeti več podrobnosti o nedeljskih bojih. Množica je naskočila tudi mest. vedovod, a je bila odgnana s strelji. Tu je bilo mrtvih 30 oseb. Na dvorišču zimske palače stoji artiljerijska brigada. Ceste okolu carjeve zimske palače so bile zaprte s petkratnim vojaškim kordonom. Pred vojaškim kordonom se je ustavil s četami duhovnik Gapon, držeč v eni roki križ, v drugi polo papirja s prošnjo delavcev carju. Gapon je prišel posredovati pri častnikih in je hotel nekemu častniku izročiti prošnjo. Bil je odslovljen. Gapon se je vrnil k delavcem, postavil se jim na čelu in z njimi je korakal proti bajonetom. Ob 11. uri 40 min. dopoldne je vojaštvo oddalo prvi slepi strel med delavce. Delavci so dalje korakali. Novo povelje vojaštvu, — vojaki od dajo ostre strele. Učinek strelav na tako malo razdaljo je bil grozovit. Nekaj delavcev se je umaknilo ter v jezi pobilo po cestah nekaj policajev.

Peterburg, 23. jan. Vsa sredstva moderne vojske države so se uporabila, da se revolucija že v kali zaduši. Ko so veliki oddelki delavcev korakali od Vasiljevskage osrrova, ustavilo jih je vojaštvo. Vođitelji delavcev so klicali vojakom: „Ne streljajte na svoje brate!“ Tu je infanterija povesila puške ter se branila streljati, pač pa so ubogali kazaki in ulanci. Med bojem je vojaška godba igrala vesele koračnice. . . . Kazaki in ulanci so slepo bili na desno in na levo. Skozi vojaške kordone so smele le osebe, ki so pokazale izkazila. Na posameznih krajih so delavski govorniki pozivali delavce, naj naskočijo zimske palače in če treba, ondi umro. Množica je odgovarjala s „Hura!“ klici in zopet in zopet prodirala proti vojaškim kordonom. Med 2 in 3 uro je bil strahovit boj za dohode k carjevi zimski palači. Ena salva za drugo je nosila smrt v delavske vrste, a tisoči in tisoči so še rili naprej. Množice se ni polastil strah, ampak besnost. Delavci so ruvali iz zemlje kameniti tlak in ga metali v vojake. Grozen je bil boj pred delavskimi barikadami. Med množico so plapolale mnoge cerkvene zastave, delavci so nesli seboj v boj podobe svetnikov.

London, 23. jan. Reuterjev urad poroča: Nočna poročila slikajo položaj sledeče: Ob 10. uri zvečer je bil Peterburg podoben trdnjavi, katero je osvojil sovražnik z navalom. O polnoči so sedeli vojaki po cestah ob stražnih ognjih. Mesto se je pomirilo in radovedneži so pričeli hoditi po ulicah. Dobili so pogum, ker ni bilo več čuti streljanja. Stavkujoči so se pa pripravljali na ponedeljske boje. Boj od opoldneva do večera je divjal več milj daleč. Dopolnjen „Daily Expressa“ se je peljal skozi straže, kjer je bilo najhujše prelivanje krvi. „Videl sem“ je poročal svojemu listu, „gručo mrtvih delavcev, ki so padli postreljeni ali ubiti s sabljami. Grozen je prizor v ozkih ulicah in pretrse me mraz, če se spomnim na ta dan. Še so mi pred očmi grozni obrazi mrtvih in ranjenih delavcev. Se mi done v ušesih obupni klici množice, katero je morilo carjevo vojaštvo in pred očmi so mi vojaki, ki so sekali in streljali v neoboroženo množico“.

London, 23. jan. Včeraj zvečer je prečital v liberalnem klubu Maksim Gorkij pismo Gaponovo, o katerem je rekel, da je lahko ranjen. Pismo slove: „Tovariši! Ruski delavci! Carja ni več! Med njim in ruskim ljudstvom so danes tekla reke krvi! Zadnji čas za ruske delavce je, pričeti boj za narodno svobodo. Blagoslovjam vas za ta boj. Jutri bom zopet pri vas. Danes delam pridno za vas. Oče Jurij“.

Berolin, 23. jan. Na več ko 30 krajih v mestu je prišlo do spopadov in na vsakem kraju je bilo na stotine mrtvih in ranjenih. Po bolnišni-

cah, kamor so pripeljali mrtvece in ranjence na saneh, je bilo kmalu pomanjkanje prostora. Za ranjence je bilo v bolnicah premalo prostora; napraviti so morali pod milim nebom šotore in barake v katerih jih je v teku noči umrlo nad 500 vsled ran. Pokop se bo vršil pod vojaškim varstvom v skupnih grobovih. Boje se, da ne bi pri pogrebu prišlo do zopetnih spopadov z oboroženo silo. Razburjenje v mestu je silno. Boje se tudi bombnih napadov, vsled česar so vsa državna poslopja najstrožje zastražena. Pehota in topništvo sta tudi danes zasedli vse večje trge v mestu. Po mestu patrolirajo kazaska patrolje. Število stavkujočih je 150.000. Le v malokaterih delavnicah se še dela. Kjer se še dela, se prisili, da se delo ustavi. Policija pri naskokih na tovarne niti ne poizkuša več delavcev zadržati od tega. Posebno v predmestjih vlada popolna anarhija. Gledališča so zaprta. Iz mnogih ruskih mest so došli sem delavci. — Za prihodnje dni pričakujejo generalne stavke v Moskvi, Kijevu in Libavi.

Peterburg, 23. januarja. Pri Aleksandrovm vrtu so se ljudje držali ograje ter se niso hoteli umakniti, sicer so bili pa mirni. Ko so kazaki najprvo poizkušali razgnati množico z biči, so se postavili v vrsto. Dano je bilo povelje, streljati. Streljali so z veliko vmeno na prvo vrsto gledalcev, ki so bili večinoma dijaki. Kletvice, škripanje in hropenje je napolnjevalo ledeni zrak. Množice se je polastila panika in okrog 30 oseb se je valjalo v smrtnem boju po rdeče pobarvanem snegu. Dijaki se niso umaknili prej, dokler niso pobrali večino svojih tovarišev ter jih položili na sani. V enih saneh sta držala dva dijaka, med tema eden sam ranjen, po konci mrtvega tovariša, čegar odprta usta, osteklenele oči, blede lice in raztrošeni možgani so vzbujali med gledalci nepopisno grozo. Ta žalostni spreved je prišel mimo Aničkove palače, kjer je bivala carica vdova in najbrže tudi car sam. Tu je postal švadrn kazakov pozoren na tarnjanje ljudstva ter prijedil, da vidi, kaj se godi. Ko so videli blede lice ter s krvjo in možgani pomazane sani, so odjezdili. Na nekem kraju, kjer je mlad častnik dal streljati med množico in videl le malo mrtvih, je dejal, da vojaki niso lojalni, ker streljajo nad glavami ali v tla. Ako bi tega ne bilo, bi moralo ležati že nad sto ljudi. Angleški dopisnik, ki to poroča, potrjuje, da je le odpor vojakov proti klanju rojakov preprečil, da ni število mrtvecev še večje.

Peterburg, 23. jan. Razburjenje pred nasilnostmi vlade je nepopisno. Sedaj se še ne da natančno določiti število mrtvih in ranjenih. Grozen je pogled na ulice. Ranjence spravljajo kar kupoma, ker ni mogoče skrbeti za njihovo udobnost, kajti kaj tako groznega ni nihče pričakoval. Vkljub ojestremu mrazu so ulice polne. Zrak napolnjuje vpitje in jok. Med tem pa je slišati povelja in signale, na vse strani hite vojaški oddelki. Iz vseh oken gledajo prestrašeni prebivalci grozovitosti na cesti.

Peterburg, 23. jan. V večini hiš na Nevskem prospektu in na Admiralskem trgu so nastavljene improvizirane požarne straže. Iz kleti so spravili sode na dvorišče, in na strehah napravili opazovalnice.

London, 23. jan. Izrečno se povdaja, da so se napadi pričeli poprej, predno je bilo ljudstvo nasilno. Zjutraj se je peljal neki dopisnik ob Vasiljevskem ostrovo. Ravna cesta z nizkimi hišami je bila polna stavkujočih delavcev, ki so počasi korakali proti reki, gledaje proti zimski palači, ker so upali videti carja. Naenkrat pa množica obstane. V daljavi so zagledali dirjati konjenico tako hitro, kakor so jo mogli nesti konji, ter drviti med ljudstvo. Množica ni bila na tak napad pripravljena in je zbežala. Konjenica za njo; jezдила je preko padlih ljudi naprej. Može in žene so se valjali v lastni krvi. Na siranski cesti sem videl mladega delavca. Ni se upiral prav nič in bil ustreljen. Komaj je bil tu, že ga je odnesel

vojak v ambulančni voz, ki je dirjal v vojašnico.

Zborovanje ruskih pisateljev.

Berolin, 23. januarja. V soboto zvečer se je sešlo mnogo pisateljev, da se posvetujejo o sredstvih, kako preprečiti prelivanje krvi. Sklenili so poslati odposlaništvo k ministru za notranje stvari z naročilom, da prosijo ministra, naj vpliva na carja, da sprejme peticijo. Tudi Maksim Gorki je bil med njimi. V ministrovem stanovanju so izvedeli, da ministra ni doma. Deputacijo je sprejel njegov pomočnik. Izjavil je, da sam ne more ničesar storiti, a da hoče izročiti prošnjo pisateljev ministru. Odposlaništvo se je podalo nato k predsedniku ministrskega sveta, Witteju. Witte je rekel, da ne more prositi carja, naj se takoj odloči. Rekel je, da se osebno ne more vmešavati v delokrog ministra za notranje stvari, a prositi ga hoče, naj sprejme odposlaništvo. Storil je to takoj telefonično, a je dobil odgovor, da Mirski noče sprejeti odposlaništva pisateljev. V soboto zvečer je bil dobro obiskan šoh izobraženih krogov. Sklenili so izvoliti odbor, ki naj nabira darove za rodovine oškodovanih delavcev. Razdelitev darov so poverili „Podpornemu društvu za politične progance in jetnike“.

Gapon navdušuje delavce.

Peterburg, 23. januarja. Gapon ni niti ranjen niti zaprt. Demonstrante navdušuje, naj vztrajajo v boju. Uradno poročilo je bilo napačno, ker je policija po zmoti aretirala drugega duhovnika.

Število ranjencev.

London, 23. jan. Število mrtvih se ceni na 2200, število ranjencev na 7600.

Peterburg, 23. jan. Oblasti na vprašanja koliko je ranjenih in mrtvih, ne dajo odgovora. Če se vprašuje v bolnicah, ki so od vojakov zasedene, se tudi ne dobi odgovora.

Napaden ruski dostojanstvenik.

Pariz, 23. jan. „Petit Journal“ poroča, da je danes ob pol 9 zjutraj množica opljuvala in pretepla visokega dostojanstvenika. Množica je zahtevala, naj izstopi s sani, poklekne in prosi odpuščanja za grehe vojakov. Ker tega ni hotel storiti, so ga iztrgali s sani in pretepli.

Obsedno stanje.

Peterburg, 23. jan. Za vrhovnega poveljnika obsednega stanja je imenovan generalni pribočnik knez Vasilčikov.

Berolin, 23. jan. „Lokalanzeigerju“ poročajo iz Pariza: Po došlih zasebnih poročilih iz Peterburga so dobili general Vasilčikov, general Saharov in mestni zastopnik Fullon za čas peterburške vstaje diktatorsko oblast. „Policijski list“ priobčuje njihov oklic, v katerem čestitajo meščanstvu, ker se ni udeležilo nemirov. V oklicu pravijo: Vojaštvo je nastopilo v službi carja in pravoslavlja, kateri so razžalili brezbožni popje. — General Saharov izjavlja, da se boji konfliktov z zunanjimi državami

Ranjeni častniki.

Peterburg, 23. jan. Težko ranjeni so bili med nemiri neki general in več častnikov.

Konec vojske? — Napad na carja.

Peterburg, 23. jan. V političnih klubih upajo, da bo vstaja v Rusiji povzročila konec vojske v Vzhodni Aziji prej, kakor se je mislilo. Boje se tudi za carjevo življenje, ker bodo poizkušali fanatiki povzročiti napade na carja.

Stavka izobraženih stanov.

Peterburg, 23. jan. Včeraj so na ljudskem banketu „Svobodomiselne ekonomske družbe“ sklenili stavko izobraženih stanov. Zdravniki in odvorniki naj bi toliko časa ne izvrševali svojega poklica, dokler ne bodo izpolnjene ljudske zahteve. Včeraj

je bilo izdano geslo s poleni pobiti vse častnike.

V Londonu.

London, 23. januarja. Tukajšnje poslopje ruskega poslanstva stražijo policijske patrulje. Policija se namreč boji, da nameravajo v Londonu živeti ruski vstaški krogi napasti poslanstvo.

Ovire na ulici.

Berolin, 23. jan. Iz Peterburga poročajo: Predpisi o potnih listih so zopet postreženi in tudi carinski uradi postopajo pri pregledu uvoznega blaga jako natančno, da onemogočijo uvoz dinamita in razstrelivnih snovij.

Ruski papirji.

Pariz, 23. jan. Ruski vrednostni listi so grozno padli. Do 140 frankov so izgubili posamezni papirji na vrednosti.

Število vojakstva.

London, 23. jan. Iz Peterburga poročajo, da cenijo čete, ki se nahajajo v mestu, na 100.000 mož. Vlada je odločna, za tretje nemire z vsemi sredstvi.

Berolin, 23. jan. V Peterburgu je zbran ves osemnajsti armadni zbor, katerega prvi del je došel šele sredi preteklega tedna iz Revala. Ta armadni zbor ostane za vsak slučaj v Peterburgu in v peterburški okolici.

Boj se nadaljuje.

Peterburg, 23. jan. Stavkujoči delavci Putilove tovarne so imeli vkljub prepovedi shod, na katerem so sklenili, nadaljevati boj do zadnje kaplje krvi.

Četa delavcev prodrla v zimsko palačo.

Dunaj, 23. januarja. „Neues Wiener Journal“ poroča iz Peterburga: Dobro poučeni krogi trdijo, da se je posrečilo neki četi delavcev prodrati skozi stransko ulico v zimsko palačo. Na stopnicah v carjeve šobe so bili prijeti. Vso palačo so takoj preiskali natančno, ker se bojé, da so položili bombe.

Za žrtve

nedeljskih nemirov so pričeli ruski socialisti na Nemškem nabirati doneske.

Car.

Berolin, 23. jan. Sem so došla poročila, da je car odpotoval v Livadijo. Potrjena ta vest še ni.

Pariz, 23. jan. Car se je hotel peljati nasproti manifestantom, ko je došlo telefonično poročilo, da so odbiti. Nato je bil družinski svet, v katerem se je sklenilo proti svetu velikih knezov, ki so bili zato, naj se carjeva družina preseli v Livadijo, da se dvor preseli v Petrov dvorec.

Atentat na velikega kneza Sergija?

Pariz, 23. jan. „Petit Parisien“ poroča iz Peterburga: Proti velikemu knezu Sergiju, ki je povzročil, da car delavskih deputacij ni sprejel, se je izvršil atentat.

Peterburg v ognju?

Dunaj, 23. jan. Tu je razširjena vest, da Peterburg gori.

Peterburg, 23. jan. Demonstrantje so zažgali tovarno „La ferme.“

Poostrena cenzura.

Dunaj, 23. januarja. Vladni peterburški brzojavni urad ne prinaša toliko poročil, kakor včeraj. Opravičeno je mnenje, da cenzura jako strogo postopa, tako da o današnjih dogodkih ni prave slike. V Krakovu in Lvov ni došla niti ena brzojavka in tudi nobeno zasebno pismo.

Delavci oboroženi. — Strah pred bombami. — Veliki knezi beže.

London, 23. januarja. „Standard“ poroča iz Peterburga: Delavci so se polastili vojaških zalog v Putilovih tovarnah. Tudi z denarjem so delavci dobro preskrbljeni.

Peterburg, 23. januarja. V Peterburgu je policija zasledila veliko delavnico za bombe. Liditne in melinitne bombe so izdelovali dijaki.

Varšava, 23. januarja. Peterburški vstaši so preskrbljeni z bombami, katere so preskrbeli nihilistiški odbori. Carica sili carja, naj takoj zapusti z vso rodovino Carsko Selo. Veliki knezi mu svetujejo, naj se pda v Petrov dvorec. Več velikih knezov je zapustilo veliki naglici Peterburg. Z delavci nameravajo postopati še ostreje. Uvaja se vojaška vlada. Generala Vasilkov in Stopanov sta izjavila: „Mir se mora narediti, naj pade tudi še 50.000 ljudi.“

Naznanilo časnika rjev vladi.

Peterburg, 23. januarja. Uredniki peterburških listov so sklenili cenzuri naznaniti: Periodičnemu časopisu je zagotovljen obstanek le, če poroča o vseh dogodkih družabnega življenja. Časopisje se zato ne more ravnati po določilih cenzure — V konferenci so tudi sklenili pozvati črkostavce, naj izvolijo komisijo, s katero bi se pogajali, da se zopet prične delo.

Včerašnji dan.

Berolin, 23. jan. Vojaška diktatura vlada dalje kljub temu, da do opoldne ni prišlo do nemirov. Delavci pa se hočejo danes iznova bojevati. Pred vsem hočejo razrušiti mestne vodovodne naprave, ker hočejo mesto zažgati. (?) Vsled tega so vse petrolejske trgovine zaprte in zastražene z vojaštvom.

Peterburg, 23. jan. Delavci imajo veliko število bomb. Pripravljenih je 50.000, da odkorakajo v središče mesta. Straže pri državnih in vladnih poslopih so zopet pomnožene. Geslo delavcev se glasi: „Reforme se nadaljujejo! Vojska se nadaljuje!“

Peterburg, 23. jan. Delavci so se polastili skladišča za municijo. Na južno-zahodni strani delajo barikade ter nameravajo izdelavati bombe. Danes so padle med čete že štiri bombe. Vlada je prepovedala prodajati petrolej, ker se boji, da bi delavci po mestu ne zažigali.

Peterburg, 23. jan. Danes po 1. uri popoldne so se zbrali delavci ter korakali v gruči k Nevskemu prospektu, ki so ga ob pol 3. uri popolnoma zasedli. Delavci, med katerimi se nahaja mnogo dijakov in zastopnikov inteligence, so vsi oboroženi z revolverji, palicami itd. Vojaštvo se približuje. Vsak trenutek je pričakovati spopadov.

Peterburg, 23. jan. Proti pol 2. uri se je zbrala na Nevskem prospektu vedno večja množica ljudstva. Na prostoru pred carsko palačo je vsako zbiranje preprečila garda na konjih. V poslopih, ki jih oskrbuje z elektriko elektrarna „Helios“, je danes dopoldne ugasnila električna luč, ker so se sedaj tudi delavci te tovarne pridružili stavki.

Peterburg, 23. jan. Ob dveh se je zopet streljalo na delavce.

Peterburg, 23. jan. Državna banka je zaprta, ker se boje napada na poslopje banke.

Peterburg, 23. januarja. Mraza je 17° R.

Peterburg, 23. jan. Vstaši so vdrli v poslopje „Novega Vremena“. Razbili so stroje in poškodovali poslopje. Vstaja se razširja tudi po tovarnah v peterburški okolici. V Peterburgu je odkorakalo 12.000 okoličanskih delavcev, da se združijo s svojimi tovariši.

Peterburg, 23. jan. (pol 8. zvečer.) Po dnevi ni bilo resnih spopadov. A zvečer se je izpremenil položaj. Ceste so temne. Promet cestne železnice je ustavljen. Nebrojna množica se vali na Nevskem prospektu. Ceste, kjer so bile včeraj zgrajene barikade, so zatvorjene. Povsod so nastavljeni vojaški oddelki. Čuje se streljanje vojaških salv. Ob mestni periferiji se je spopadlo 30.000 izgreznikov z vojaškimi četami. Ob 7. zvečer so bili na Nevskem prospektu resni spopadi.

Berolin, 24. jan. Tekom včerašnjega dne so bile na Nevskem prospektu večji nemiri. Na tisoče breječa množica je hotela prodrati do carjeve carske palače, a je bila od vojaštva potisnjena nazaj. Vojaštvo je zopet nadomda pričelo streljati v množico, ne da bi to prej naznanilo. Streljalo je tudi na bežeče. Mrtvih je bilo zopet 170 žensk, otrok in mladih ljudi. Bilo je strašno. Žrtve so grozno razmesarjene. Vojaške patrulje hodijo po mestu. Skladišča so zaprta. Mednarodna družba za spalne vozeve je ustavila svoj promet, ker se boji napadov. Včerašnji pogovor izdajatelj časopisov in stavkujočih je bil brezuspešen.

Peterburg, 24. jan. Včeraj so nemiri v predmestjih trajali dalje. Ljudje so iz oken streljali na vojake in jih polivali z vrelo vodo.

Položaj v Moskvi.

Moskva, 23. jan. Mestni glavar je odredil, da morajo biti ob 8 uri zvečer zatvorjene vse gostilne. Vsi shodi so prepovedani, a vkljub temu se vrše tajna zborovanja z vzporedom: Car in rusko ljudstvo. V kratkem bo v Moskvi vzbruhnila splošna stavka.

Moskva, 24. jan. V raznih tovarnah so delavci že pričeli stavkati.

Po ruskih mestih. — Stavke. — Krvavi nemiri.

Danes dopoldne smo dobili poročilo, da je v Libavi proglášena generalna stavka. V Lodzu so bili veliki krvavi nemiri. Vojaštvo je streljalo in ustrelilo 20 ljudi, mnogo oseb je ranjenih. Množica stavkujočih je na uradnih poslopih pobila okna.

70.000 podpisov

ima delavska peticija, katero je notranji minister izročil včeraj carju.

Rusko-japonska vojska.

Delitev Kitajske.

Jasno je sedaj, kdo bo nosil vse velike stroške krvave vojske v Mandžuriji. Kitajec je oni, ki povzroča nezadovoljnost med Rusi in Japonci, ker krši nevtralnost. Zato bosta sedaj obe državi kaznovali tega predrzneža. Ruska nota je že naznanila svetu, da je car prisiljen, kaznovati Kitajsko zaradi tega, ker se je del kitajskih čet boril pod poveljstvom japonskih častnikov. — In kmalu nato so Rusi zasedli bogato kitajsko provincijo, ob reki Ili ležečo Cungarijo. V zahodni Sibiriji leži, kakor znano, jezero Balhaš, v katerega se izliva reka Ili; tako se razteza sedaj rusko ozemlje globoko v notranjo Azijo. Glavno mesto te provincije je mesto Kašgar, ki je prosilo, kakor smo poročali, naj prične pekinška vlada pogajanja, da bi Rusi odšli. Vidi se torej jasno, kaj hočeta obe državi. Japonci hočejo imeti Korejo, Port Artur in nadvlado v Mandžuriji, Rusi pa bogato Cungarijo. Nekateri listi pišejo, da bi se pod temi pogoji lahko sklenil mir, ugoden za obe državi. A kolika ironija tiči v tem, da druge države javno kršijo nevtralnost in nihče jim ne reče ničesar. Kitajska pa mora trpeti potem za vse druge.

Baltiško brodovje.

Tokio, 23. januarja. Admiral Kamimura zapuša danes Sinbaši, da odide k brodovju. Glasi se zopet, da je baltiško brodovje popravilo svoje poškodbe ter lahko vsak trenutek odplove. Brodovje se pripravlja na drugo periodo vojske. Na Japonsko je došlo doslej 300 ruskih častnikov in 17.511 mož iz Port Arturja.

Nemirovič Dančenko o pravo-slavnih menihih.

Nemirovič Dančenko pravi v svojih poročilih, da je za vojsko jako dobro, ako so pri njej izobraženi duhovniki. A svari pred tem, da bi se pošiljali k armadi neizobraženi menihi iz ruskih samostanov. Pravi, da je videl sledeči prizor: Ruski menih gleda, kako plenijo prodajalnice. — „Le po njih, le po njih“, kliče, „to se spodebi tem vernikom!“ — „A saj so kristjani.“ — „Kristjani, a ne naši, ampak katoliški, to se pravi, hujši od poganov.“ (Bli so katoliški Kitajci.) Taki „misijonarji“, pravi Nemirovič Dančenko, ne bodo povzdignili ruskega ugleda v Mandžuriji.

Zdravstvena vlaka.

Peterburg, 22. jan. Železniške delavnice v Kijevu so izvršile stavbo dveh zdravstvenih vlakov, katerih vsak ima devet voz.

Državna zbornica.

Po zaključanju državnega zbora 9. decembra l. 1904. je odstopilo oziroma umrlo 5 poslancev.

Popolnjen je samo eden mandat, namreč: mesto dr. Franc Hoffmanna je izvoljen Vsenemec dr. Sommer. Popolniti se imajo še sledeči mandati: žateške mestne občine po umrlém dr. Schöckerju galskega veleposelstva po umrlém dr. Evgeniu Abrahamoviču in praške trgov. in obrtne zbornice po umrlém Sehnal-u; slednjič je še odstopil Offermann, poslanec brnske trgov. in obrtne zbornice.

Državna zbornica šteje sedaj 421 poslancev, ki se po raznih strankah sledeče razdele: Poljaki 63, Mladočehi 45, Nemška ljudska stranka 44, Konservativno veleposelstvo 30, Nemški naprednjaki 28, Katoliški centrum 28, Krščanski socialci 26, Slovanska zveza 24, Češko konservativno veleposelstvo 19, Lahi 18, Schönererjanci 14, Vsenemci 11, Rusini 10, Jug. liberalni klub 6, Češki agrarci 5, Češki socialci 5, Poljska ljudska stranka 4, Nemški agrarci 4, Srednja stranka 3, Radikalni Čehi 2, Radikalni Poljaki 1, Divjaki 26.

V današnji seji bo ministrski predsednik podal svoj program.

Jutri ne bo seje drž. zbora, pač pa bo seja načelnikov klubov, pri kateri bodo tudi češki radikalci in Vsenemci. — Poizkušalo se bode pripraviti te stranke do tega, da umaknejo svoje nujne predloge. Če se to ne posreči se bodo v drž. zboru najprej rešili ti nujni predlogi, potem pa pride na vrsto predloga za po uimah oškodovanim. Zbornica bo dovolila 15 in pol milijona, 69 milijonov pa ne. To svoto bo potem vlada zahtevala pri proračunu.

Parlamentarni komisiji češkega kluba in „Slovanske zveze“ sta sklenili, da kluba počakata, kaj vlada stori. Sklenilo se je vzdržati tudi dalje iskreno taktiko med obema kluboma.

Gautsch nadaljuje svoje pogovore z italijanskimi poslanci glede laškega vseučilišča. Laški dijaki na Dunaju so imeli shod, na katerem so zahtevali, da se mora laško vseučilišče ustanoviti edino v Trstu.

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 20. jan.

Hrvaški sabor je začel svoje delovanje 12. januarja. Naši opozicijski časopisi so

pred otvoritvijo sabora z vso gotovostjo trdili, da bo tudi hrvaški sabor razpuščen, kakor ogrski. Mi smo se čudili takim poročilom, kajti razpust ogrskega sabora ne more in ne sme po nobenem pogodbenem zakonu vplivati tudi na razpust hrvaškega sabora. Hrvaški sabor je dolžan v tem slučaju le iznoveč iz svoje srede izvoliti novih 40 poslancev za novi zajedniški sabor, ker na Hrvaškem dozdej ni bilo direktnih volitev v zajedniški sabor, dasi je stari Tisza to želel izvesti tudi na Hrvaškem, ali so se mu Hrvti uprli. V slučaju pa, če se hrvaški sabor razpusti, ogrski pa ne, ostane 40 zastopnikom na zajedniškem saboru tako dolgo mandat, dokler se ne skliče novi hrvaški sabor, v katerem se morajo potem izvoliti novi delegati. Hrvaški opozicijski časopisi so tedaj brez vsakega razloga pisali o novih volitvah. Če se pa listine o novem letu po vseh občinah urejujejo in pregledujejo, je to po zakonu določeno. Sicer pa sedanji vladi ni potrebno razpisati volitve iznenada, kakor je to zadnjikrat storil Khuen-Hedervary. Sedanja vlada se ne boji poraza pri bodočih volitvah, zato je že dobro poskrbel preprič med opozicijskimi strankami. Opozicija je zdaj na Hrvaškem tako slaba, kakor še ni bila nobenkrat v ustavni dobi. To slabost je zakrivila sama, a najžalostneje je to, da v tem žalostnem stanju v opoziciji govori njen nekdanji najradikalnejši član dr. Harambašić ter celo dopušča, da bi mogel zdaj celo radikalni opozicionalec sedeti v mažaronski večini in braniti nagodbo.

Zdaj se razpravlja v hrvaškem saboru o proračunu za l. 1905. Govoril je poročevalec, od opozicije Rubetić, Harambašić, Sašel, Pisačić in Tomec, od vladne stranke pa Barlović, Karlović in Vukmanić. Priznati moramo, da nas ni nobeden govor od opozicije dozdej zadovoljil. Govori se le splošno, a v proračun sam se ne poseže. V samem proračunu pa je za opozicijo toliko gradiva, da bi se dalo govoriti stvarno ter dokazati vladi in večini, kako slab in krivičen je sedanji zistem za Hrvaško. Harambašić je tudi omenil v svojem govoru, da na Hrvaškem ni potrebna „klerikalna“ stranka. Če je na Hrvaškem potrebna katoliško-narodna stranka (protivnikom je katoliško-narodno klerikalno), se bode razvila tako lepo, kakor se je na Slovenskem, in storila na Hrvaškem toliko dobrega, kakor ga je storila na Slovenskem. Pred vsem mora biti tej stranki pred očmi, da organizira hrvaški katoliški narod, za kar se do zdaj ni potrudil razen pokojnega Bresčtyenskega noben hrvaški opozicionalec. Dr. Harambašić in vsi takozvani opozicionaleci pa naj ne govorijo o škodljivosti katoliško-narodne stranke na Slovenskem. Oni naj se potrudijo, pa malo pogledajo v Slovenijo, pa bodo videli, da je ta stranka slovenski narod organizirala tako lepo, da bi bili zdaj na Hrvaškem čisto drugi odnosi, ko bi bili pričeli s tako organizacijo pred dvajsetimi leti. Sploh pa moram priznati, da Hrvatje vaših socialnih odnošajev niti najmanj ne poznajo, a če pišejo kaj o njih, pobero to po navadi iz liberalnih listov, ki jim še zdaj služijo za izvore. Treba se je o vsaki stvari najprej dobro poučiti in potem šele soditi, pa bi bilo več korist.

Štajerske novice.

Š Soštanj. Koncert, ki ga je priredila „Saleska citalnica“ dne 15. t. mes., uspel je v vsakem oziru prav dobro. Igra „Brati ne zna“ predstavljala se je glede na to, da so imeli igralci samo dve vaji, prav dobro. Nekateri nastopi, zlasti oni gospoda Armada, bili so izborni. Pri njem nam je vse ugajalo, posebno pa njegova originalna maska in njegova mimika. Največ pohvale je žel domači salonski orkester na lok, ki je s svojim mojstrskim igranjem občinstvo kar presenetil. Ako se bode orkester tako razvijal, postal bode za naše družabno življenje še jako važen faktor! — Jako ugajal nam je tudi pevski zbor s svojimi lepimi točkami. Obisk je bil dovoljen, pogrešali pa smo zopet najbližnje sode Veleničane! — Pisali ste, da je c. kr. namestništvo v Gradcu zaradi neke malenkostne formalnosti razveljavilo naše občinske volitve v vseh treh razredih! Kadar izvemo kaj podrobnosti o tem razveljavljanju, bomo poročali.

Š Samoumor. Gostilničar Antona Valenčak v St. Petru pod sv. Gorami, okraj Kozje, se je ustrelil.

Š Slov. katol. akad. društvo „Zarja“ v Gradcu priredi v sredo, dne 25. t. m., ob 8. uri zvečer pri „Zeleni Stajerski“ svoj 14. redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnikov bratskih društev „Danice“ in „Hrvatske“. 3. Poročilo odbora. 4. Slučainosti.

Š Trbovlje. Umrli je v Feldhofu vodenški restavrater Jurij Uranšek. — Umrli je v Trbovljah dne 21. t. mes. zidar Jurij Sumar. Jako je razširjen v Trbovljah tifus.

Š Redni občni zbor ima ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trbov-

j a h dne 25. t. m. v gostilni g. D. mnik ove ob 5. uri popoldne.
š **Za župana v Gradcu** je zopet izvoljen dr. G r a f.

Kava „Družbe sv. Cirila in Metoda“ pred sodiščem.

Vzroki oprostitve g. Bradaške.

Sodnik razglasi razsodbo ob 9. uri zvečer, vsled katere se je g. Bradaška od obtožbe oprostil. — Gospod sednik utemeljuje razsodbo s tem, da deloma g. tožitelj ni dokazal, da bi g. toženec res bil govoril inkriminirane besede, da ostale obdolžitve pa je g. obtoženec doprinesel dokaz resnice. — Sodnik navaja v razlogih, da je po izpovedbah zaslišanih prič ter izvedencev dokazano, da je g. Jebračin res nekorektno postopal, da je družba imela vsled tega škodo in da je g. Bradaška kot tajnik osrednjega odbora bil opravičen primerno kritikovati postopanje Jebračinovo. Splošno pa o javnem zasramovanju ne more biti govora, ker je g. Bradaška to, kar je povedal o razmerju med g. Jebračinom in družbo, zaupal zborujočim odbornikom le pod pogojem, da pod častno besedo molče. Častno besedo so mu vsi dali, če jo je pa g. Petrič prelo mil, ni za to odgovoren g. Bradaška. G. Bradaška, kateri je na izrečno prošnjo odbornikov, ki so opravičeni zahtevati pojasnila od osrednjega odbora v gotovih zadevah, kot odposlan revizor, le o uspehih revizije poročal, ni s tem zakrivil nič kaznjivega, ker ni nič neresničnega govoril, najmanj pa s hudobnim namenom, marveč v dobri veri storivši le svojo dolžnost.

Dr. Kušar priglasi je zoper razsodbo vzklik in prosil za prepis razsodbe v svrhu utemeljitve vzklica.

Kakor je cela razprava pokazala, spraviti je hotel to obžalovanja vredno pravdo tožitelj zastopnik pred sodišče in se ima g. Jebračin sedaj le njemu zahvaliti, če je javnost izvedla o celi stvari, kar bi sicer ne bilo, če bi bil sprejel predlagano mu poravnavo.

Stvar je za enkrat končana, pralo se pa bode umazano perilo g. Jebračina še pred senatom deželne sodnije ter bomo svoječasni izid te zadeve priobčili.

Kdor ima maslo na glavi, naj se ne podaja na sonce!

Govor g. dr. Hrašovca smo odložili, ker so nam dogodki v Peterburgu danes vzeli mnogo prostora. Glede narodnih odvetnikov se nam danes poroča, da g. Bradaška ni šel k vsem odvetnikom, ampak imel je že enega tukajšnjega odvetnika, ki je pa v zadnjem trenutku zagovorništvu odklonil. Prisiljen je bil tako iskati tam pomoči, kjer je bil prepričan, da jo bo tudi gotovo dobil.

Dnevne novice.

Umrl je danes po noči deželni odbornik in poslanec kranjskega veleposestva dr. A d o l f S c h a f f e r, star 66 let. Pokojnik, ki je bil rojen v Bregencu na Tirolskem, je bil eden najbolj delavnih nem. kranjskih vodij. Pogreb bo pojutrašnjim ob 4. uri popoldne. N. v m. p.!

Za slovensko vseučilišče. Na včerajšnjem občnem zboru društva „Pravnik“ je bil sprejet predlog g. dr. Šviglija, naj se prosi mestno občino, da iz obresti vseučiliškega zaklada dá podporo za izdajo slovenskih zakonov, kar je v neki zvezi z vseučiliškim vprašanjem. Sprejet je bil dalje predlog, naj se skrbi za moderno znanstveno knjižnico.

Osebnosti. Premeščenci so: Pristav gospod F r a n k o k a l j, postajenačelnik v Grosupljem, kot voditelj računskega urada v skladišče c. kr. železnice obratnega urada v Ljubljani; asistent gosp. F r a n H a u e r, postajenačelnik v Domžalah, k c. kr. železniskemu obratnemu uradu v Ljubljani; postajni pristav g. A v g u s t S t a l o w s k y postajenačelnik v Velikih Laščah, v Domžale za načelnika, in postajni pristav g. I v a n S t r u n a v Mirni peči za načelnika v Velike Lašče.

Volitve v Pulju. Okoli 15 let bo od tega, ko mi je pripovedoval v Trstu neki umirovljeni polkovnik hrvaške narodnosti: „Sedaj sem bil pri namestniku Rinaldiniju; rekel sem mu, da hočem kandidirati v državni zbor, ako me bo on podpiral, oziroma, ako on poskrbi, da bodo glasovali zanj c. kr. uradniki vojne mornarice, s katerimi glasovi bi gotovo prodrl, ker ga hočejo tudi Hrvatje podpirati. Za glasove c. kr. mornarice pa obljubuje, da hoče zastopati v državnem zboru samo avstrijsko patrijotično stališče in se noče pridružiti nikaki stranki. Rinaldini pa je moje

prošnjo odklonil“. Iredentariji so potem postavili svojega kandidata. zanj je delal ves c. kr. vladni aparat in iredentar je zmagal proti hrvaškemu kandidatu. Letošnje volitve v Pulju so velikega političnega pomena, ker iz njih se da sklepati, če so gospoda na tržaškem namestništvu drugega mnenja, nego je bil Rinaldo-Rinaldini. K a k e nastopi osebe c. kr. mornarice, to nam bo v merilo — c. kr. politike v Trstu, mislili smo si. In res! C. kr. osebe dela pri teh volitvah za iredentovske kandidate. C. kr. namestništvu je na tem ležeče, da povsod, na Primorskem imajo tudi nadalje krmilo v rokah — laški iredentariji. A vzlic tej zvezi je bilo število glasov peti dan volitve sledeče: hrvaški kandidatje: 602, socialisti: 474 in iredentariji: 846 glasov. Ob tako sijajnem vspehu hrvaške stranke pa ne smemo pozabiti na to, kako znajo Lahi „delati“ volitve pod okriljem c. kr. avstrijske vlade. — V soboto zvečer zaključilo se je glasovanje 3. razreda. Hrvatje so dobili skupno 641 glasov, socialisti 768, iredentariji 1342; glasovalo je torej 48% vpisanih volilcev. V ponedeljek prične volitev 2. razreda.

Nemškonalacionalno učiteljstvo na Kranjskem je zbrano v društvu „Krainischer Lehrerverein“, ki šteje okoli 100 članov. To je mogoče le vsled tega, ker so v društvu tudi nemški srednješolski profesorji, kajti, kar je nemškonalacionalnega pri nas, drži skup kakor klop. Glasilo „Krainische Schulzeitung“ ima 119 naročnikov. Izhaja seveda z denarno podporo nemških denarnih zavodov. Za „Lehrerheim“ so nabrali 136848 K.

Naravna smrt, ne samomor. Iz Belecervke se nam piše: Dne 11. t. m. so našli mrtvega 63letnega vdovca, bivšega mlinarja Antona Kosa, doma iz Prečine, v njegovem hramu, ki mu je bil obenem stanovanje. Sodnijska komisija, ki je pokojnika raztelesila, je dognala, da je mož umrl naravne smrti za pljučnico.

Pešpolk št. 17 se je danes iz Celovca odpeljal na Ogrsko, kjer ga bodo rabili pri volitvah.

Ogenj je nastal v Vedrinjanu pri Kojskem v hlevu Antona Simčiča in se je razširil tudi na njegovo hišo ter na sosedno Antona Marinčiča. Hlev in obe hiši sta vpepeljeni. Skode ima Simčič 7000 K, Marinčič 4000 K, ki je deloma pokrita po zavarevalnini.

Častno občanstvo odklonil. Pod tem naslovom je „Slov. Narod“ z dne 20. jan. priobčil vest, da sem podpisani odklonil častno občanstvo, katero mi je podelila borovniška občina. To je grda, nesramna laž! Res pa je, da sem podpisani častno občanstvo občine Borovnica, katerega nikdar nisem iskal, nikdar pričakoval, a mi je isto slavni obč. odbor borovniški podelil v svoji seji dne 18. dec. 1904, s posebnim veseljem in s hvaležnostjo sprejel. Saj mi Borovnica, na katero me veže toliko najlepših spominov, oslane vedno mila in draga! Prav zato pa si štejem v dolžnost, da se glede na „Narodovo“ očitno laž tudi jaz očitno zahvalim za to izredno odlikovanje slav. obč. odboru občine Borovnica in nje vrlemu županu, prelag. g. prof. F r a n u B o r š n i k u! „Slov. Narod“ pa pomilujem, da ga celo njegovi lastni dopisniki na tak način — f a r b a j o! — D o m ž a l e, dne 23. jan. 1905. — F r a n č i š e k B e r n i k, beneficijat.

Ljubljanske novice.

Ij **Deželna vinska klet v Ljubljani.** Pri jutrišnji javni vinski pokušnji v tukajšnji deželni vinski kleti bodo razstavljena dolenska in vipavska vina. Klet se otvori jutri, v sredo, ob šestih zvečer ter se zapre točno ob devetih. Gospode gostilničarje in v i n o t r ž c e opozarjame, da so se vina zlasti v krškem in novomeškem okraju že močno razprodala vsled česar bo cena dolenskemu vinu spomladi znatno poskočila. Mnogo dobrega ter cenega vina je še dobiti na Vipavskem in v Belokrajini.

Ij **Umrl** je zasebnik gospod M i l a n G o m i l š a k na Rimski cesti št. 9. — Na Gorenjskem je umrla g. T e r e z i j a P e r k o.

Ij **Semenj.** Dne 23. t. m. bilo je na sejem priganih 836 konj in volov, 169 krav in telet, skupaj 1005 glav. Kupčija je bila pri konjih kakor tudi pri goveji živini prav dobra, ker so prišli po konje Lahi po govejo živino pa Moravci in Korošci.

Ij **Najdene reči.** Trgovski poslovodja g. Anton Skof je našel zlat prstan. G. Marija Petričeva je našla ščipalnik; na Južnem kolodvoru je najden zavitek z diverzami.

Ij **Prijeta tatica.** Včeraj popoldne je zasačila prodajalka cvetljev Marija Medi-

čeva, ko ji je med kupovanjem ukradla Marija Galetova, dekla iz Dobrunj, iz stojnice na Vodnikovem trgu par suknjenih čevljev, vrednih 7 K 60 v. in jih skrila v košaro, ki jo je imela pri sebi. Medičeva je takoj poklicala policijskega stražnika ki je Galetovo aretoval. V košari je potem policija dobila več kuvert, denarnico vredno 70 v., orgeljce vredne 44 v., molitvenik vreden 1 K in predpasnik, vreden 3 K Vse te stvari je Galetova pokradla na Vodnikovem trgu z raznih stojnic Taticso se izročili sodišču.

Ij **Za kruhom.** Včeraj se je odpeljalo z Južnega kolodvora v Ameriko 41 Slovencev in 39 Hrvatov. V Heb se je odpeljalo 31 Slovencev.

Književnost in umetnost.

* **Koncert gojencev „Glasbene Matice“.** V nedeljo zvečer so nastopili nekateri gojenci „Glasb. Matice“ v nalašč zato prirejenem koncertu. Nad spored se je zapisalo „koncert“. Izvajanje vseh točk je svedočilo, da je zaslužila lepa glasbena prireditev docela to ime.

Vodstvo „Glasb. Matice“ je bilo nekoliko v zadregi, ker je gđ. Erna P o v š e t o v a, ki bi imelo peti Verdijevo „Arijo iz opere Traviata“, — žal nenadoma obolela. Izostala je tu i ena točka za gosli radi bolehanja g. I. K a r l i n a. Vendar moramo splošno priznati v pohvalo gojenkam in gojencem „Glasb. Matice“, kakor i v čast njihovim učiteljem, da smo bili z nastopom in izvajanjem prav zadovoljni. Izkazal se je posebno g. M i r o s l a v D e ž e l a s prenetljivo ročnostjo v sviranju na gosli. Spremljal ga je na klavirju dovršeno gosp. N i k o S t r i t o f, ki je tudi samostojno nastopil ter izvršil prav dobro obojno nalogo. Vidi se, da je mladi gospodič izredno glasbeno nadarjen. Spominjamo se, da je že lansko leto pri enakem koncertu vzbujal pozornost tudi z izvežbanostjo na goslih. Največjo, a tudi opravičeno pohvalo je žela gospica I v a n k a K n i f i c - e v a. Pela je krasno tri pesmi Glasek njen sicer ni še močan, a je nežen, lep, obsežen, čist, obvladujoč izredne višine. V dar so gospici poklonili lep šopek. Ne bilo bi pravično, ako bi pohvalno ne omenjali tudi g. A n t. T r o s t a, ki je z neko lahkoto in mirnostjo sviral na klavir. Tudi gospica B o j a n a R o z m a n s i je pridobila že lepo spretnost. Občinstvo ni štedilo z burno pohvalo pri omenjenem koncertu, kar naj bo vodstvu „Glasbene Matice“ v priznanje, gojencem v izpodbudo, da vztrajno goje lepo umetnost, staršem in občinstvu pa v bodrilo, da i nadalje, kar moč, podpirajo hvalevredni glasbeni zavod.

* **Slovensko gledališče.** Pravi umetnik zna ustvariti iz neznatnega materiala umotvor. Pesniku zadošča nekaj vrstic, da vzbudi v čitatelju pozornost in razmotrivanje, pevcu le en spev, da navduši poslušalca, dobremu slikarju par potez s čopičem itd. Tako umetniku - igralcu gledališkemu. To smo imeli priliko konstatirati pri gospodu F i j a n u v vlogi učitelja Fleminga v veseloiгри „Učitelj Lanovec“ (Flachsmann). Vloga sama, ne oziraje se na njeno tendenco, ne nudi igralcu take prilike, izkazati se, kot Hamletu. Toda to vlogo tako igrati, kot jo g. F i j a n, je pač umetnost. Kdo drugi bi zašel v ekstazo, ne tako naš dragi gost. On svoje vloge ni igral, ampak on je živel v vlogi Fleminga; tak je ta učitelj, tak mora biti in nič drugači. Priprost v nastopih, odkrit, a tih proti sodrugom, odkrit in miren, a energičen proti predstojnikom. Odveč bi bila vsaka daljša hvala, umetnost se hvali sama. Z neodoljivo močjo zna gospod ravnatelj Fijan prikleniti nase srca poslušalcev in uverjen naj bo, da se ga bo slovensko gledališčno občinstvo še dolgo — do zopetnega svidenja — spominjalo. Slovenci smo majhen narod; gospod Fijan je doživel v Pragi in drugod večje triumfe in prejel dragocenih darov. Slednje pri nas ni mogoče; naj bo g. Fijan poleg darila, koje je prejel pri drugem nastopu, kot glavna nagrada hvaležnost Slovencev za res umetniški vžitek. Intendanci pa polagamo na srce tole: Če bo v prihodnje zopet nastopil kak gost, naj ukrene, da bo dotična igra vsestranski gladko študirana, da ne bo bilo na ušesa poslušalcev preglasno mrmranje siflerke. Splošno je bila pa igra dobra in je med drugimi posebno ugajal gospod V e r o v š e k kot šolski sluga. Odličen šolski nadzornik je bil gospod D o b r o v o l n y. Vkljub raznim večjim plesnim zabavam je bilo gledališče polno in je odmevalo frenetičnega aplavza.

Telefonska in brzojavna poročila. Revolucija na Ruskem.

Peterburg, 24. januarja. (Uradno.) Včeraj dne 23. t. m. ni bilo spopadov. (Neuradno poročilo, katero smo dobili danes dopoldne in katero priobčujemo na drugem mestu, govori drugače. Op. ur.) Čete niso rabile orožja, ker se je množica razpršila, ko se je približalo vojaštvo. Poizkus stav-

kujočih, napasti dvor kupcev, je bil odbit. Včeraj zvečer so pričeli stavkati delavci v tovarni elektrike. Temo so porabili nekateri ljudje ter so pobili okna pri večjih prodajalnicah. Mir je bil skoro napravljen. Dne 23. t. mes. ni bil nihče ranjen, nihče ubit. Skupno število ranjencev dne 22. t. mes. je 333.

Peterburg, 24. jan. Na glavnih cestah so zbrane velikanske množice, istotako v predmestjih. Patrulje hodijo po mestu. Na Nevskem prospektu je vojaštvo streljalo.

Berolin, 24. jan. „Berliner Tgb.“ poroča: „Stavkujoči v Peterburgu groze, da razstrele v zrak vladna poslopja. Med Moskvo in Peterburgom je ustavljen železniški promet. Car bo izdal manifest. Policija je dobila v roke celo listo tajnih delavnic orožja, v katerih so cele zaloge li-ditnih bomb.

Peterburg, 24. jan. Stirideset mest. odbornikov se je posvetovalo, da predložijo jutri v seji prošnjo na vlado, naj skrbi za varstvo ljudstva pri nemirih.

Curih, 24. jan. Iz Curiha so odpotovali ruski revolucionarji v Rusijo. Tukajšnji ruski revolucionarji pravijo da bo v par dneh revolucija v vseh večjih ruskih mestih.

Pariz, 24. januarja. Iz Peterburga se poroča: Vest, da so se nekateri vojaški oddelki uprli, ni resnična. Ravnotako ni resnična vest, da misli carska obitelj na beg v Livadijo. Zimsko palačo in grad v Carskem selu stražijo celi polki. Na dvoriščih obeh palač je postavljeno topništvo.

Peterburg, 24. januarja. Maksim Gorkij je imel razgovor z ministrom notranjih zadev, knezom Mirskim; temu razgovoru pripisujejo veliko važnost.

Pariz, 24. januarja. Iz Peterburga se poroča: Med nedeljskimi žrtvami je tudi mnogo častnikov in vojakov, ki so jih podrlje kroglice iz samokresov.

Peterburg, 24. januarja. Carica mati se je že v nedeljo hotela peljati v Carsko selo. Do bližine kolodvora jo je pustila množica na miru, potem je pa množica postala tako grozeča, da se carica mati ni upala peljati dalje ter se je vrnila.

Peterburg, 24. jan. Jutri bi imela biti v Moskvi slavnost 150letnice ondotne univerze, ki je najstarejša univerza v Rusiji. Vlada je slavnost p r e p o v e d a l a. Profesori in dijaki so sklenili prirediti demonstracijo, katere se udeleži vsa inteligenca.

Pariz, 24. jan. Matin poroča iz Peterburga: Ulice so napolnjene. Kavalerija jezdari po mestu. Prodajalnice hite zapirati. Mesto je bilo tudi včeraj v temi. Vsak, kdor je na ulici, je v nevarnosti, da bo vsak čas ustreljen ali preboden. Car je šel v Petrov dvorec, ker železnica do Carskega sela ni varna. Trupla mrtvih so strašno razmesarjena, ker so konjeniki jezdili preko njih. Mesto izgleda, kakor bi mesto ravnokar dobila v roke sovražna armada. Strahote teh dni, bodo ostale nepozabljene vsakemu, kdor jih je doživel.

Naši poslanci za slovensko vseučilišče.

Dunaj, 24. jan. V včerajšnji skupni seji parlamentarnih komisij češkega kluba „Slovenske zveze“ se je razpravljalo tudi o z a d e v i s l o v e n s k e g a v s e u č i l i š č a v L j u b l j a n i. Dr. Š u s t e r š i č je izjavil, da bo pri parlamentarni rešitvi italijanskega vseučiliškega vprašanja stopilo slovensko vseučiliško vprašanje v akt. stadij. Vprašal je Cehe, če je njihov klub pripravljen do skrajnosti podpirati slovenske zahteve. Čehi so to vprašanje potrdili ter izjavili, da Slovenci morejo popolnoma računati na Cehe, kakor sami nase. Ta izjava je bila v „Slovanski zvezi“ sprejeta z velikim odobravanjem.

Dunaj, 24. jan. V „Slovanski zvezi“ je poročal daues načelnik dr. Susteršič o sedanjem političnem položaju, o svojih konferencah z Gautschem in o skupni seji parlam. komisij češkega kluba in „Slovanske zveze“. Načelniku je klub izrekel zahvalo. Klub je sklenil, da počaka, kaj stori nova vlada. S češkim klubom ohrani najiskrenejše razmerje.

Državni zbor zboruje.

Dunaj, 24. januarja. Današnja državnozborna seja je bila mirna. Viharji so se polegali. Gautscheve izjave so poslanci opetovano odobraval. Čehi in Jugoslovani so odobraval posebnost najvažnejšo točko Gautscheve izjave, da si vlada pri svoji akciji za češko-nemško spravo pridržuje tudi samostojne odločitve. S tem je razbit veto, katerega je v tej zadevi Körber vedno iskal pri Nemcih in katerega je sprejel v svoj program.

Dunaj, 24. januarja. Gautsch je v svojem govoru obljuboval popolno objektivnost in da bo izkušal ustreči vsem opravičnim zahtevam raznih narodov, doseči delavnost vseh deželnih zborov. Vlada bo podpirala zahteve delavskih slojev.

Dunaj, 24. jan. Predlog posl. Choca, da se naj otvori debata o govoru ministrskega predsednika, je bil odklonjen z veliko večino.

Dunaj, 24. jan. V današnji seji drž. zbora je poslanec Žičkar interpeliral vodjo justičnega ministrstva radi nemških formularjev, katere pošilja celjsko sodišče županstvu in župnim uradom. Zahteval je slovenske ali vsaj dvojezične tiskovine. — Dvorni svetnik Ploj je zahteval pomnoženje svetnikov pri upravnem sodišču in razbremenjenje tamošnjih uradnikov od preobilnega dela.

Dunaj, 24. jan. V današnji seji drž. zbora so interpelirali dr. Lueger in tovariši radi zasramovanja katol. cerkve po nekaterih časopisih.

Dunaj, Po današnji seji drž. zbora se je vršil sestanek načelnikov klubov. Češki radikalci niso poslali zastopnika. Vsenemci so izjavili, da je njihovo stališče odvisno od zadeve ital. vseučilišča. Ostali načelniki so izjavili, da umaknejo klubove nujne predloge, da se omogoči nadaljnje delo. Proti predlogi po uimah oškodovanim ni bilo ugovora. Gautsch je opetovano govoril. Akceptiralo se je tudi predloge o vojaških novicah in proračun.

Belgrad, 24. januarja. V ministrskem svetu je popolno sporazumljenje vprašanje o novem posojilu ter glede oboroževanja artiljerije. Glasove o nesporazumu v kabinetu je treba iskati v intrigah s strani, ki jim je cilj politični kapital. Med kraljem in vlado obstoja popoln sporazum. Skupščina je včeraj pričela dela. — Kralj se je lahko prehladil ter ne gre iz sobe nekaj dni. „Pobratimstvo“ v vseh listih energično dementuje tendenciozno vest, ki jo je prinesla dunajska „Zeit“, da nova uprava noče začeti sporazumnega dela z Bolgari. Nova uprava konstatira, da se bo preko vseh zunanjih intrig napravil red v sporazumu z Bolgari in ostalimi Jugoslovani.

Peterburg, 24. jan. Kuropatkin brzojavlja: Dne 10. t. mes. so napadli Japonci naše čete, a so bili od kazakov odbiti. Deloma so bili razpršeni, deloma uničeni in ujeti. Mi smo imeli ubitih 2 častnika in 7 vojakov ter ranjenih 7 častnikov in 33 vojakov. Dne 14. t. mes. se je pri Njučvanu vršil boj, kjer je bila uničena predstraža japonske kolone. Skupne naše izgube so znašale 7 častnikov in 71 vojakov ubitih ter 32 častnikov in 257 vojakov ranjenih. Japonske izgube so mnogo večje.

Tokio, 24. jan. Brzi odhod admirala Kamimure spravljajo v zvezo z vestmi iz Vladivostoka, ki pravijo, da je vladivostoška eskadra že tako popravljena, da more vsaki čas oditi na iznenadenja. S tem se začneja druga perioda vojske na morju.

Pariz, 24. jan. Od novih francoskih ministrov so Rouvier, Poincaré, Dupny člani republikanske zveze, Delcasse, Etienne in Thomson demokratske zveze, Ruan in Guyot Dessaigne radikalne levice, Berteaux, Dubief in Benvenu Martin soc. radikalne skupine.

Peterburg, 24. januarja. Pobjedo noscev je nevarno obolet.

Ciril-Methodove biškote

zahtevajte slovenski rodoljubi v vsaki prodajalni in pekarni. Ti piškoti so najboljši.

Naročila sprejema družbin založnik B. Škerl. Sv. Ivan pri Trstu.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padevina v 24. urah v mm.
23	9. zveč.	752.3	-14.9	brezveter.	megla.	
	7. zjut.	750.5	-18.5	sl. jvzh.	"	0.0
24	2. pop.	748.5	-11.4	sl. jug.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. -12.5°, norm. -2.2°.

Tržna poročila

od dne 23. januarja 1905.

B u d i m p e š t a. Pšenica za april 1902 do 1906; rž za april 15.48 do 15.50; oves za april 14.08 do 14.10; kornja za maj 14.98 do 15. —

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje dobro žano, ugodneje, ob odpretni mirno, a ob sklepu trdno. Pročaja 25.000 met. stot. za 20—25 st. višje. Druga žita vzdržano. Vreme: zmrazlo.

Zahvala.

133

Za mnogoštevilne dokaze sočutja povodom nenadomestljive izgube predragega očeta, gospoda

Jakoba Rekar

izrekamo tem potom vsem, ki so nepozabnemu pokojniku izkazali zadnjo čast in za izražena sočutja najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo gg. pevcem za milo nagrobno, požarni brambli, vsem darovalcem vencev in vsem vnanjim udeležnikom pogreba, ki so navzlic slabemu vremenu prihiteli, da spremijo pokojnika k večnemu počitku. Dolžnost nam je tudi najsrčneje zahvaliti se prebl. g. dr. Jelovšku za požrtvovalno lečenje dragega pokojnika.

Žalujoči ostali.

Globoko užaljeni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani sin, oziroma brat, gospod

130

Milan Gomilšek

po kratki mučni bolezni, prejemši sv. poslednje olje, danes ob petih popoldne, v tridesetem letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega se bo vršil v torek, 24. t. m. ob treh popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na oredno pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 25. t. m. ob 1/7. uri v župni cerkvi v Trnovem.

Ljubljana, 22. januarja 1904. Josipina in Josip, starši Ljudmila, Dragica, Tonči, Mjeda, in Vladimir, sestre in brat.

Brez posebnega obvestila.

Pozor!

Preseli se v začetku mesca februarja dobro znana trgovina

M. ŽARGI

skupno do maja mesca v Židovske ulice, prodajalo se bode pričeni z današnjim dnevom do preselitve po

izdatno znižani ceni,

nikdo naj ne zamudi ugodne prilike. Zaloga raznega perila za moške in ženske srajce, kravate, rokavice, klobukov, modercev, predpasnikov in raznih zimskih potrebščin.

Velika izbira potrebščin za krojače in šivilje.

Ženitbena ponudba.

Pošten delavec srednjih let se želi poročiti s poštenim slovenskim dekletom, kuharico, hišno ali s kakšno drugo gospico. Želi se, da bi dotičnica razumela tudi nemški ali še kakšen drug jezik in da bi imela veselje iti v Ameriko. Zahteva se nekaj dote. — Ponudbe s sliko na upravnishvo „Slovenca“ pod naslovom „Gorenjec 5, 9.“

120 2-2

V najem se da trgovina

z opravo in stanovanjem vred

prav zraven župnijske cerkve. Kje, pove iz prijaznosti upravnishvo tega lista.

132 3-1

Lak, kovinasti, mrzel uporabljen v poljubni boji, za pozlatanje, optike, kleparje itd., je v zalogi pri tvrdki **RRATA EBERL** v Ljubljani, Francišanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 23 11-8

V Cerknici v Medenovi hiši

se odda 131 3-1

mesarija.

Več se izve pri

Ivan Modic-u
v Novivasi pri Rakeku.

Jožef pl. Schaffer-Oevermark, c. in kr. polkovnik v pok. naznanja v svojem in v imenu sestre **Pavline pl. Gariboldi** roj. **Schaffer**, svaka **Antona** viteza **Gariboldi**, nečaka **Evgena** viteza **Gariboldi** c. in kr. huzarskega nadporočnika v pok., nečakinje **Paule Riedel** roj. **pl. Gariboldi** in **Betty pl. Penecke** roj. **pl. Gariboldi**, globoke žalosti proti tužno vest, da je iskreno ljubljani brat, oziroma svak in stric, visokorodni gospod

dr. Adolf Schaffer

vitez železne krone III. vrste, deželni poslanec, deželni odbornik itd. itd.,

po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 3. uri zjutraj v svojem 66. letu preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek 26. januarja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 16.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v petek, 27. januarja ob 10. uri dopoldne v cerkvi Marijinega oznanenja v Ljubljani.

Ljubljana, dne 24. januarja 1905

135

Deželni odbor vojvodine Kranjske naznanja tužno vest, da je njegov dolgoletni velezaslužni član, gospod

dr. Adolf Schaffer

vitez reda železne krone III. vrste, deželni poslanec, član ces. kr. deželnega šolskega in deželnega železniškega sveta i. t. d.

dne 24. januarja 1905. ob 3. uri zjutraj v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v četrtek, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 16. na pokopališče pri sv. Krištofu.

Ljubljana, dne 24. januarja 1905.

134

Pasti

za podgane, dihurje krte, miši itd.

patentirani najnovejši ameriški sistem

prodaja in razpošilja trgovina 2088 26-15

STREL v Mokronogu, Dolenjsko.

Presenečeni uspeh lova se garantira. Cene jako nizke.

C. kr. priv.

tovarne za platneno, namizno in damastno blago

NORBERT LANGER & SINOVI

Šternberk, Oskau, D-Liebau in Hronov n. M.

Zaloga pri

Anton Šarcu v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 8

specialna trgovina z opremami za neveste.

Vsi izdelki se prodajajo po tistih cenah, kakor v tovarni sami.

809 52-35